

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3363/2020. (X. 14.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Szegedi Törvényszék Büntetés-végrehajtási Csoportja 12.Bv.1761/2018/7. számú végzése és a Szegedi Törvényszék mint másodfokú bíróság 5.Bpkf.618/2019/2. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. Az indítványozó jogi képviselője (dr. Bagó-Rónai Ivett ügyvéd) útján az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a alapján kezdeményezte az Alkotmánybíróság eljárását.
- [2] Az indítványozó 2009. november 17. napjától – először előzetes letartóztatásának, majd szabadságvesztés büntetésének végrehajtása okán – folyamatosan (jelenleg is tartó) fogvatartását tölti, jelenleg a Balassagyarmati Fegyház és Börtönben. Az alkotmányjogi panasz alapjául szolgáló ügyben az indítványozó fogvatartása körülményei miatt 2018. július 10. napján jogi képviselője útján kártalanítás iránt kérelmet nyújtott be a Szegedi Fegyház és Börtönnél a 2009. november 17. napjától 2018. július 18. napjáig terjedő időszak vonatkozásában.
- [3] Az indítványozó kérelmének a Szegedi Törvényszék Büntetés-végrehajtási Csoportja 12.Bv.1761/2018/7. számú végzésében részben – a 2009. november 17. napja és 2016. december 31. napja közötti időintervallum tekintetében – helyt adott és 2349 napra kártalanítást állapított meg, míg ezt meghaladóan a kártalanítási igényt elutasította. A végzés indokolásának lényege szerint a 2017. január 1. napjától kezdődő időszakot azért nem vizsgálta érdemben az elsőfokú bíróság, mert a Bv. tv. 10/A. § (6) bekezdése szerint ettől az időponttól kezdődően a kártalanítási igény benyújtásának feltétele, hogy a Bv. tv. 144/B. §-ában meghatározott panaszt terjesszenek elő. Mindezt az indítványozó nem tette meg, ezért csak a 2016. december 31. napjáig terjedő időszak tekintetében volt lehetőség érdemi vizsgálatra, mivel a Bv. tv. 436. § (11) bekezdés alapján erre az időszakra vonatkozóan az igény érvényesítésének nem előfeltétele a panasz előterjesztése.
- [4] Az indítványozó és az ügyészség fellebbezése folytán másodfokon eljáró Szegedi Törvényszék az 5.Bpkf.618/2019/2. számú végzésében az elsőfokú végzést megváltoztatta akként, hogy az indítványozó kártalanítási kérelmét érdemi vizsgálat nélkül elutasította. A másodfokú végzés indokolásának lényege szerint abban az esetben, ha az elítélt folyamatos, tehát 2017. január 1. napját követően is fennálló fogvatartása miatt, az említett időponttól kezdődően terjeszt elő kártalanítási kérelmet, akkor arra egységesen a Bv. tv. általános kártalanítási szabályait kell alkalmazni, amely szerint az elsőfokú bíróság által említett panasz előterjesztése is feltétel. Ezért annak hiányában a kártalanítási igény érdemi vizsgálat nélküli elutasításának volt helye.
- [5] 2. Az indítványozó ezt követően alkotmányjogi panasszal fordult az Alkotmánybírósághoz, amelyben a Szegedi Törvényszék mint másodfokú bíróság 5.Bpkf.618/2019/2. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését kérte, mert a döntés álláspontja szerint sérti az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdését, a II. cikkét III. cikk (1) bekezdését és a XX. cikk (1) bekezdését.
- [6] Az indítványozó alkotmányjogi panaszában előadta, hogy a kifogásolt bírósági döntés folytán sérült az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésében garantált jogállamiság követelménye, mivel az eljáró bíróság olyan – azaz 2017. január 1. napját megelőző – időszak tekintetében is vizsgálta a panasz meglétét, amikor a jogszabály még hatályban sem volt.
- [7] Indokolásában az indítványozó kifejtette azt is, hogy miután korábban az EJEB-hez benyújtott kártalanítási kérelmet (amit nyilvántartásba vettek), a Bv. tv. 436. § (10) bekezdés b) pontja szerint kártalanításra lett volna jogosult, de ezt az eljáró bíróság az említett jogértelmezésével megakadályozta, ami – amellet, hogy nyilvánvalóan a jogalkotó szándékával is ellentétes, egyben – a hatékony jogorvoslat lehetőségét is kizárta. Az Alaptörvény II. cikkében garantált emberi méltósághoz való jog és III. cikk (1) bekezdésében biztosított kényszer, embertelen, megalázó bánásmód és büntetés tilalmának a sérelme pedig azért következett be, mert éppen az említett alapjogokat ért sérelem kompenzálása maradt el a bírósági döntés eredményeként.

- [8] 3. Az Abtv. 56. § (1) bekezdésében meghatározottak szerint az Alkotmánybíróságnak elsődlegesen az alkotmányjogi panasz befogadhatóságáról szükséges döntenie.
- [9] 3.1. Az Abtv. 30. § (1) bekezdése szerint az alkotmányjogi panaszt a sérelmezett döntés kézbesítésétől számított hatvan napon belül lehet írásban benyújtani. Az Alkotmánybíróság megállapítja, hogy az indítványozó alkotmányjogi panaszát határidőben nyújtotta be.
- [10] 3.2. Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az indítvány – az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdés, II. cikk és III. cikk (1) bekezdése vonatkozásában – a határozott kérelem Abtv. 52. § (1b) bekezdésében előírt feltételeinek – az alábbiak szerint – megfelel. Az indítvány az Alkotmánybíróság hatáskörére és az indítványozó jogosultságára vonatkozó hivatkozást tartalmaz, megjelöli az Alaptörvény megsértett rendelkezését, illetve a sérelmezett bírói döntést, indokolja annak Alaptörvénybe ütközését és kifejezetten kéri a megsemmisítését.
- [11] Az indítványozó hivatkozott alkotmányjogi panaszában az Alaptörvény XX. cikk (1) bekezdésének a sérelmére is, ugyanakkor az alaptörvényi rendelkezés kapcsán semmilyen indokolást nem fejtett ki. Az Abtv. 52. § (1b) bekezdés b) pontja szerint az indítványnak tartalmaznia kell az Alaptörvényben biztosított jog sérelmének lényegét, míg az Abtv. 52. § (1b) bekezdés e) pontja szerint indokolást arra nézve, hogy a bírói döntés miért ellentétes az Alaptörvény megjelölt rendelkezésével. Az Abtv. említett feltételei az Alaptörvény XX. cikk (1) bekezdése vonatkozásában nem teljesültek, ezért az alkotmányjogi panasz – testi és lelki egészséghez fűződő jogot érintő részében – érdemi vizsgálatra alkalmatlan volt.
- [12] 3.3. Az Alkotmánybíróság az Abtv. 56. § (2) bekezdése alapján a továbbiakban azt vizsgálta meg, hogy az alkotmányjogi panasz – az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdés, II. cikk és III. cikk (1) bekezdése vonatkozásában – az Abtv. 27. §-ában és az Abtv. 29. §-ában foglalt tartalmi feltételeket kimeríti-e.
- [13] Az egyedi ügyben való érintettség megállapítható, mivel az indítványozó a panasszal támadott ügyben kártalanítási kérelmet nyújtott be. Megállapítható továbbá, hogy az indítványozónak a támadott határozattal szemben további jogorvoslati lehetősége nem állt fenn.
- [14] Az Abtv. 29. §-a a befogadhatóság további tartalmi feltételeként nevesíti, hogy a panasznak a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességet vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést kell tartalmaznia.
- [15] Az Alkotmánybíróság következetes gyakorlata szerint nem teljesíti az Abtv. 29. §-a szerinti feltételeket annak a kifogásolása, hogy a kártalanítási ügyekben eljáró bíróságok megkövetelik az alapvető jogokat sértő elhelyezési körülmények miatti panasz előzetes (vagy legalábbis a kérelemmel egyidejűleg történő) előterjesztését a folyamatos – tehát 2017. január 1. napját megelőzően indult, de azt követően is megszakítás nélkül tartó – fogvatartásban lévő elítéltek tekintetében, ha a kártalanítás iránti kérelmet 2017. január 1. napját követően terjesztik elő [lásd: 3360/2019. (XII. 16.) AB végzés, Indokolás [22]; legutoljára: 3246/2020. (VII. 1.) AB végzés, Indokolás [22]].
- [16] 4. Az Alkotmánybíróság arra a következtetésre jutott, figyelembe véve az eljáró bíróságok végzésében kifejtett indokolását, hogy az indítványozó panasza a sérelmezett döntéssel kapcsolatban nem állított bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességet, illetve alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést sem vetett fel, így tehát nem teljesítette az Abtv. 29. §-ában meghatározott befogadhatósági feltételt.
- [17] 5. Mindezekre figyelemmel az Alkotmánybíróság az Ügyrend 30. § (2) bekezdés a) és h) pontja alapján, figyelemmel az Abtv. 56. § (2) és (3) bekezdésére is, az alkotmányjogi panaszt visszautasította.

Budapest, 2020. szeptember 29.

Dr. Handó Tünde s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Handó Tünde s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Pokol Béla
alkotmánybíró helyett

Dr. Handó Tünde s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Schanda Balázs
alkotmánybíró helyett

Dr. Handó Tünde s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Szívós Mária
előadó alkotmánybíró helyett

Dr. Handó Tünde s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Varga Zs. András
alkotmánybíró helyett

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/1403/2019.

• • •